

Elszámolóár Szabályzat

HUDEX Magyar Derivatív Energiatőzsde Zrt.

Verzió 5.0

Érvényes: 2021.11.09

Megjelenés dátuma: 2021.11.02

Jóváhagyva a Vezérigazgató 48/2021. (XI.02.) számú határozatával

Tartalomjegyzék

I. Általános szabályok	3
I.1. Alapelvek és definíciók	3
I.1. Az Elszámolóár Szabályzat hatálya	3
I.2. Az Elszámolóár Szabályzat hatálya és a hatálybalépés napja	3
I.3. Fogalom meghatározások	3
I.4. Hivatalos nyelv	3
I.2. Elszámolóár számítási alapelvek	3
I.3. Jogi rendelkezések	4
I.3.1. Az Elszámolóár védelme	4
I.3.2. Közzététel	4
I.3.3. Az Elszámolóárak felhasználása	4
II. Elszámolóárak a Villamos energia szegmensben	5
II.1. Az Elszámolóár számítás alapelvei	5
II.1.1. Elmélet és módszertan	5
II.1.2. Az Elszámolóárak minimális száma	5
II.2. Az árkalkuláció folyamata	6
II.2.1. Elszámolási ablak	6
II.2.2. A számítás lépései	6
II.3. Elsődleges adatforrások paraméterei	7
II.3.1. Ajánlatpárok paraméterei	7
II.3.2. Minőségi paraméterek	7
II.3.3. Technikai Ár	8
II.4. Másodlagos adatforrások paraméterei	9
II.5. Ár meghatározása	10
II.5.1. Előzetes Elszámolóár 1	10
II.5.2. Előzetes Elszámolóár 2	10
II.5.3. Arbitrázsmentes Elszámolóár	11
II.5.4. Végleges Elszámolóár	11

II.6. Leszállítás alatt lévő termék Elszámolóár számítása	11
III. Elszámolóárak a Földgáz szegmensben.....	12
III.1. Az Elszámolóár számítás alapelvei.....	12
III.1.1. Elmélet és módszertan	12
III.1.2. Az Elszámolóárak minimális száma	12
III.2. Az árkalkuláció folyamata	13
III.2.1. Elszámolási ablak	13
III.2.2. A számítás lépései.....	13
III.3. Elsődleges adatforrások paraméterei.....	14
III.3.1. Ajánlatpárok paraméterei.....	14
III.3.2. Minőségi paraméterek	14
III.3.3. Technikai Ár.....	15
III.3.4. Bejövő termékek kezelése	16
III.4. Másodlagos adatforrások paraméterei.....	16
III.5. Ár meghatározása	16
III.5.1 Előzetes Elszámolóár 1	16
III.5.2. Előzetes Elszámolóár 2.....	17
III.5.3. Arbitrázsmentes Elszámolóár.....	17
III.5.4. Végleges Elszámolóár	17

I. Általános szabályok

I.1. Alapelvek és definíciók

I.1. Az Elszámolóár Szabályzat hatálya

Az Elszámolóár Szabályzat egy olyan szabályrendszer, amely előírja a HUDEX Magyar Derivatív Energiatőzsde Zrt. (a továbbiakban: HUDEX) által közzétett Elszámolóárak számításának módszereit, beleértve a használt paramétereiket.

A HUDEX a honlapján közzéteszi az Elszámolóár Szabályzatot.

I.2. Az Elszámolóár Szabályzat hatálya és a hatálybalépés napja

Jelen Elszámolóár Szabályzat kötelező érvényű a HUDEX-re és a HUDEX Szabályok hatálya alá tartozó személyekre.

Jelen Elszámolóár Szabályzat legkorábban a HUDEX honlapján történő közzététele napját követő 5. Kereskedési Napon, vagy a HUDEX vezérigazgatója által meghatározott más későbbi időpontban lép hatályba.

I.3. Fogalom meghatározások

Jelen Elszámolóár Szabályzatban használt kifejezések a HUDEX Piaci Szabályzatában meghatározott jelentéssel bírnak.

I.4. Hivatalos nyelv

Jelen Elszámolóár Szabályzat angol és magyar nyelven kerül kibocsátásra, a HUDEX hivatalos nyelve a magyar.

I.2. Elszámolóár számítási alapelvek

A HUDEX minden Kereskedési Napon Elszámolóárat számol a HUDEX Villamosenergia szegmensén és a HUDEX Földgáz szegmensén.

Az Elszámolóár a Klíringház napi margin meghatározási eljárásának alapjául szolgál.

I.3. Jogi rendelkezések

I.3.1. Az Elszámolóár védelme

Az Elszámolóár számítási kézikönyv szerzői jogvédelem alatt áll.

I.3.2. Közzététel

Az Elszámolóárral kapcsolatos információk (Elszámolóár értékei, az Elszámolóár összetétele, a számítás paraméterei, a számítás működésével kapcsolatos döntések és közlemények, stb.) a HUDEX honlapján kerülnek közzétételre (www.hudex.hu).

I.3.3. Az Elszámolóárak felhasználása

Az Elszámolóár használata – a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően – a szerzői jogi védelemre vonatkozó jogszabályok hatálya alá tartozik. Az Elszámolóárak külső fél által nyújtott szolgáltatás keretében történő felhasználása licencszerződésben foglaltak tárgyát képezi.

II. Elszámolóárak a Villamos energia szegmensben

II.1. Az Elszámolóár számítás alapelvei

II.1.1. Elmélet és módszertan

Az Elszámolóár számítás elsődleges adatforrásául a HUDEX saját piaci aktivitása (kötések és ajánlatok) és az egyéb, gazdaságilag egyenértékű termékek kereskedésére lehetőséget nyújtó OTC bróker platformok és egyéb tőzsdék aktivitása szolgál. Ügyletek és ajánlatpárok hiányában az előző Kereskedési Napi Elszámolóárak is felhasználásra kerülnek.

A Kereskedési Napi Elszámolóár meghatározásakor a HUDEX az elszámolási ablakban a piaci aktivitást veszi figyelembe, amelyről a 2.1-es alfejezet rendelkezik. Ezen adatok három minőségi paraméter mentén kerülnek súlyozásra: idő, mennyiség és árkülönbség (továbbiakban: spread).

A kötések előnyben részesítése a súlyozás során abban nyilvánul meg, hogy azok spreadje nulla, így az e tulajdonság mentén való súlyuk a maximális értéket veszi fel (1). Az ajánlatpárok spreadsúlyai exponenciális eloszlást követnek, értéküktől függően 0 és 1 között változnak.

A három tulajdonság mentén a HUDEX harmonikus átlagolással meghatároz egy minőségi súlyt, melyből összegzéssel megkapható egy adott Kontrakthusoz tartozó összegzett minőségi súly. Ha ennek értéke alacsony, akkor az elsődleges adatforrások mennyisége és minősége sem megfelelő, amely indokoltá teszi másodlagos adatforrások felhasználását is a kalkulációban. Ezek a másodlagos adatforrások az OTC bróker(ek) indikatív napi záróárából, tagi indikációkból, valamint egyéb indikációkból származnak.

Ha egyáltalán nem áll rendelkezésre elsődleges adatforrás, úgy a számítás alapját egy ún. Technikai Ár képi. Ez a Technikai Ár figyelembe veszi az előző Kereskedési Napi Elszámolóárát, illetve a Kontraktus bármely felettes Kontraktusának árában történő elmozdulást.

A végső Elszámolóár teljesen arbitrázsmentes, valamint ha volt az elszámolási ablak végén legjobb vételi és legjobb eladási ajánlat, akkor azok között helyezkedik el.

II.1.2. Az Elszámolóárak minimális száma

A HUDEX minimálisan az alábbi kereskedhető Kontraktusokra határoz meg Elszámolóárát:

- Napi: front 1
- Hétvégi: 0
- Heti: front 2
- Havi: front 3
- Negyedéves: front 4
- Éves: front 3

II.2. Az árkalkuláció folyamata

II.2.1. Elszámolási ablak

Az elszámolási ablak egy olyan meghatározott időtartomány, amelyen belül a HUDEX az ügyleteket és ajánlati párokat az Elszámolóár számítás szempontjából figyelembe veszi.

Az elszámolási időablak 8:00 és 17:00 óra között van nyitva.

II.2.2. A számítás lépései

A kalkuláció részletes lépései az alábbiak.

SSz.	Kalkulációs szint	Megjegyzés
1	Elsődleges Elszámolóár	1.1, ennek hiányában 1.2, ennek hiányában 1.3
1.1	Becsült Elszámolóár	Elsődleges adatforrások: -I.: HUDEX kötések és ajánlatpárok -II.: kötések és ajánlatpárok a gazdaságilag egyenértékű termékekre vonatkozóan más kereskedési platformról -> Becsült Elszámolóár + Összegzett minőségi súly
1.2	Technikai Ár	Ha nincs Becsült Elszámolóár: -> Elsődleges Elszámolóár = legutóbbi Elszámolóárból + esetleges árelmozdulás, ha a Kontraktus arbitrázsban van egy felettes Kontraktussal, és azon Kontraktus árában volt elmozdulás az előző Elszámolóárhoz képest.
1.3	Bejövő termék kezelése	Az előző Kereskedési Napi Elszámolóár hiányában a kapcsolódó Kontraktusok Elsődleges Elszámolóárai alapján
2	Másodlagos Elszámolóár	2.1 és 2.2 súlyozott átlaga
2.1	OTC bróker záróárak és indikációk	OTC bróker indikatív napi záróárak, valamint egyéb megbízható forrásból származó indikációk
2.2	Indikációk	HUDEX tagi indikációk
3	Előzetes Elszámolóár 1	1, ha az összegzett minőségi súly nem kisebb a rá vonatkozó küszöbértéknél 1 és 2 súlyozott átlaga, ha az összegzett minőségi súly kisebb a rá vonatkozó küszöbértéknél
4	Előzetes Elszámolóár 2	Utolsó HUDEX legjobb eladási és legjobb vételi ajánlatok közé szorítás, ha azok a paraméter szerint definiált időtartományban aktívak voltak
5	Arbitrázsmentes Elszámolóár	Kontraktusok arbitrázsmentesítése
6	Végleges Elszámolóár	Végső ár, a HUDEX piacműködtetési operátor által jóváhagyva

II.3. Elsődleges adatforrások paraméterei

A legpontosabb Elszámolóár meghatározásának céljából a HUDEX paraméterek véges sokaságát használja a számítás különböző szintjeiben.

II.3.1. Ajánlatpárok paraméterei

Az elsődleges adatforrások összegyűjtése közben az ugyanazon Kontraktushoz tartozó legjobb eladási és legjobb vételi ajánlatok egy párt alkotnak minden egyes időpontban annak céljából, hogy ezeket a kötésekkel azonos logikával súlyozza a HUDEX.

Egy kötés egy árral és mennyiséggel rendelkezik, egy ajánlatpárhoz viszont két ár és két mennyiség is tartozhat. A párosítás során a HUDEX a két mennyiség közül a kisebbet, a két árnak pedig a számtani átlagát használja fel.

Az ajánlatok párosításának szabályai és paraméterei az alábbiak. A Visszatekintés szabály a HUDEX ajánlataira nem vonatkozik.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Ajánlatok minimum időtartama	0:03:00	A minimális idő [ó:pp:mm], ameddig az egyes ajánlatoknak aktívnak kell lennie. A paraméter kiszűri az olyan piaci aktivitást, amikor valaki bead egy ajánlatot és rövid időn belül vissza is vonja.
Visszatekintés	1:00:00	A maximális időkülönbség [ó:pp:mm] az eladási és vételi ajánlatok bekerülési ideje között.
Ajánlatpárok minimum időtartama	0:02:01	A minimális idő [ó:pp:mm], ameddig fenn kell állnia egy adott ajánlatpárnak.

II.3.2. Minőségi paraméterek

Az elsődleges adatforrásokat három tulajdonság mentén súlyozza a HUDEX: idő, mennyiség és spread. Az időre, illetve a spreadre vonatkozó súlyozás eloszlása exponenciális, míg a mennyiségre vonatkozó lineáris.

Paraméter	Magyarázat
Felezési spread	Exponenciális eloszlású, mely megmutatja a spreadet [EUR/MWh], amelynél a spreadsúly értéke felére csökken. Kötés esetén a spread értéke 0, tehát a spread divisor értéke 1.
Felezési idő	Exponenciális eloszlású, mely megmutatja az időt [óra], amikor az elszámolási ablak végétől tekintve felére csökken az időszúly értéke.
Mennyiségi osztó	Lineáris eloszlású, mely megmutatja a mennyiséget [MWh/h], amelynél a mennyiségsúly eléri az 1 értéket.
Spreadküszöb	A spreadsúly értéke 0, ha a spread [EUR/MWh] magasabb a küszöbértéknél.
Időküszöb	Az időszúly értéke 0, ha az idő [óra] az elszámolási ablak végétől tekintve ennél korábbi.

A kalkuláció paramétereit a különböző termékekre vonatkozóan az alábbiak.

Paraméter	Napi	Hétfélig	Heti	Havi	Negyedéves	Éves
Felezési spread	1,00	0,75	0,75	0,10	0,10	0,10
Felezési idő	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Mennyiségi osztó	10	10	10	7	5	5
Spreadküszöb	3,51	2,51	2,01	1,01	1,01	1,01
Időküszöb	9	9	9	9	9	9

Az egyes elsődleges adatforrások harmonikus átlagossal kapott súlyozása után a HUDEX megállapítja az összegzett minőségi súlyt, valamint a súlyozott átlagolással kapott Becsült Elszámolóár minden egyes Kontraktushoz. A HUDEX-ből származó adatforrások prioritással vannak kezelve, így ha minőségük megfelel a küszöbértéknek, akkor csak és kizárólag azok vannak figyelembe véve a számítás során.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Összegzett minőségi súly küszöbértéke	2	Az érték az elsődleges adatforrások minőségét mutatja meg. A küszöbértéknél kisebb összegzett minőségi súly esetén a HUDEX más kereskedési platformok gazdaságilag ekvivalens termékén történt aktivitást is figyelembe veszi az elsődleges adatforrások között. Ha az elsődleges adatforrások minőségi súlya együttesen sem éri el a küszöbértéket, akkor másodlagos adatforrások is figyelembe vannak véve.

II.3.3. Technikai Ár

Ha nem áll rendelkezésre elsődleges adatforrás, akkor arra a Kontraktsra a HUDEX egy Technikai Árat számol. A Technikai Ár alapját az előző Kereskedési Napi Elszámolóár adja.

Ha a Kontraktus rendelkezik felettes termékkel (fennáll az arbitrázs esete), a Technikai Ár figyelembe veszi a felettes termék árának elmozdulását. Ebben az esetben a Technikai Ár megegyezik a felettes termék Előzetes Elszámolóár 1 értékének arányos elmozdulásával.

Ha a Kontraktus nem rendelkezik felettes termékkel, úgy a Technikai Ár megegyezik a legutóbbi Elszámolóárral.

Bármilyen elsődleges adatforrás rendelkezésre állása esetén a Technikai Ár nem kerül számításba a kalkuláció során.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Árlekövetés aránya	100%	Ez az érték az ár lekövetés arányát mutatja a Technikai Ár meghatározása során.

Amennyiben egy peakload termék, és annak felettes terméke nem rendelkezik elsődleges adatforrással, úgy a hozzá tartozó baseload termék árelmozdulása kerül figyelembe vételre a peakload termék technikai árának meghatározása során.

Paraméter	Érték	Magyarázat
BL /PL Árlekövetés aránya	100%	Ez az érték a baseload / peakload ár lekövetés arányát mutatja a peakload Technikai Ár meghatározása során.

II.3.4. Bejövő termékek kezelése

Olyan termékek esetében, ahol sem elsődleges adatforrás, sem a legutóbbi Elszámolóár nem áll rendelkezésre, ott a HUDEX a bejövő termék árát a termékkel egyéb kapcsolatban álló termékek Előzetes Elszámolóár 1 értékeinek segítségével, az alábbi szabályok szerint határozza meg:

- Bejövő heti termék: a többi kereskedhető heti termék Előzetes Elszámolóár 1 értékeinek átlaga.
- Bejövő havi termék: a felettes negyedév és az adott negyedévbe tartozó hónapok Előzetes Elszámolóár 1 értékeinek termékmérettel súlyozott átlaga.
- Bejövő negyedéves termék: a felettes év és az adott évbe tartozó negyedévek Előzetes Elszámolóár 1 értékeinek termékmérettel súlyozott átlaga.
- Bejövő éves termék: a legközelebbi kereskedhető éves termék Előzetes Elszámolóár 1 értéke.

II.4. Másodlagos adatforrások paraméterei

Ha az összegzett minőségi súly nem éri el a paraméterben megadott küszöbértéket, akkor a HUDEX felhasznál másodlagos adatforrásokat is. A másodlagos adatforrások az OTC bróker(ek) indikatív napi záróárai és a tagi indikációk lehetnek.

Annak megelőzése céljából, hogy a piaci szereplők jogtalanul befolyásolhassák az Elszámolóárat, a HUDEX előszűri a másodlagos adatforrásokat. Ezzel megelőzhető, hogy egymástól, illetve az Elsődleges Elszámolóártól jelentősen eltérő másodlagos adatforrások legyenek figyelembe véve. A Másodlagos Elszámolóárat az előszűrt adatok súlyozott átlaga adja.

Paraméter	Érték	Magyarázat
OTC bróker záróárak és tagi indikációk aránya	3	OTC bróker záróárak és tagi indikációk átlagának egymáshoz viszonyított súlya.

II.5. Ár meghatározása

II.5.1 Előzetes Elszámolóár 1

Az Előzetes Elszámolóár 1 megegyezik a Becsült Elszámolóárral, amennyiben az összegzett minőségi súly eléri a rá vonatkozó küszöbértéket. Amennyiben nem éri el a küszöbértéket az összegzett minőségi súly és létezik Becsült Elszámolóár, akkor az Előzetes Elszámolóár 1 a Becsült Elszámolóárból és a Másodlagos Elszámolóár súlyozott átlagából számolható. Ebben az esetben a Becsült Elszámolóár súlya az összegzett minőségi súly, míg a Másodlagos Elszámolóár súlya az összegzett minőségi súly és a küszöbérték különbsége.

Ha az összegzett minőségi súly nulla és nem létezik Becsült Elszámolóár, akkor a súlyozott átlagolással számolt Előzetes Elszámolóár 1 esetében a súlyt a következő paraméter határozza meg.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Elsődleges és Másodlagos Elszámolóár aránya	0,25	Becsült Elszámolóár nélkül a súlyozott átlagolás során az Elsődleges Elszámolóár és a Másodlagos Elszámolóár egymáshoz viszonyított súlya.

II.5.2. Előzetes Elszámolóár 2

A HUDEX megvizsgálja, hogy az Előzetes Elszámolóár 1 az utolsó legjobb vételi és eladási ajánlatok között helyezkedik-e el, ha azok az elszámolási ablakon belül vizsgált időtartományban aktívak voltak, mely szabály érvényes akkor is, ha csak az egyik ajánlat létezett. A vizsgált időtartomány 15 perccel az elszámoló ablak zárása előtt, 16:45 és 17:00 között van. Ha az Előzetes Elszámolóár 1 értéke nem alacsonyabb, mint a legjobb vételi ajánlat és nem magasabb, mint a legjobb eladási ajánlat, akkor az Előzetes Elszámolóár 2 értéke egyenlő vele. Ha az Előzetes Elszámolóár 1 értéke kívül esik a legjobb eladási-vételi ajánlatok tartományán, akkor az Előzetes Elszámolóár 2 értéke úgy kerül meghatározásra, hogy a legjobb vételi ajánlatnál 0,01 EUR-val magasabb vagy a legjobb eladási ajánlat 0,01 EUR-val alacsonyabb a tartományból való kilógás irányától függően.

II.5.3. Arbitrázsmentes Elszámolóár

Az Elszámolóár mindig arbitrázsmentes. Ennek céljából az Előzetes Elszámolóár 2 értékeit szükség esetén igazítja a HUDEX. Arbitrázsmentes állapotnak az tekinthető, amikor az egymást átfedő Kontraktusok közötti különbség a matematikai kerekítést követően 0,00 EUR.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Maximum árigazítás kereskedési aktivitás nélkül	3%	Az arbitrázsmentesítés során alkalmazott árigazítás mértéke nem lehet nagyobb ennél az értéknél olyan Kontraktusok esetén, ahol nem volt elsődleges adatforrás.
Maximum árigazítás kisebb kereskedési aktivitás esetén	0,45%	Az arbitrázsmentesítés során alkalmazott árigazítás mértéke nem lehet nagyobb ennél az értéknél olyan Kontraktusok esetén, ahol volt elsődleges adatforrás, de annak minősége nem éri el az összegzett minőségi súly küszöbértéket.
Maximum árigazítás jelentős kereskedési aktivitás esetén	0,15%	Az arbitrázsmentesítés során alkalmazott árigazítás mértéke nem lehet nagyobb ennél az értéknél olyan Kontraktusok esetén, ahol volt elsődleges adatforrás és minősége elérte az összegzett minőségi súly küszöbértéket.

II.5.4. Végleges Elszámolóár

A számítás eredményeit a piaci operátorok hagyják jóvá. Esetleges műszaki hiba esetén a HUDEX jogosult az Elszámolóárak módosítására a hatályos HUDEX Piaci Szabályzat árszámításra vonatkozó rendelkezései alapján.

II.6. Leszállítás alatt lévő termék Elszámolóár számítása

A HUDEX köteles a leszállítás alatt lévő heti, illetve havi termékekre Elszámolóárat számítani. A leszállítási periódus alatt ezek a termékek már nem kereskedhetők; az ár ilyenkor a termék legutolsó kereskedési napján számított Elszámolóárból és az azóta eltelt HUPX DAM órás árák átlagából van meghatározva.

$$SP = \frac{\text{eltelt órák száma}}{\text{az összes óra száma}} * \text{HUPX DAM órás árák átlaga} + \left(1 - \frac{\text{eltelt órák száma}}{\text{az összes óra száma}}\right) * \text{a legutolsó kereskedési nap elszámolóára}$$

III. Elszámolóárak a Földgáz szegmensben

III.1. Az Elszámolóár számítás alapelvei

III.1.1. Elmélet és módszertan

Az Elszámolóár számítás elsődleges adatforrásául a HUDEX saját piaci aktivitása (kötések és ajánlatok) és az analóg Termékekkel rendelkező külföldi tőzsdék árváltozásai szolgálnak, Ügyletek és ajánlatpárok hiányában az előző Kereskedési Napi Elszámolóárak is felhasználásra kerülnek.

A Kereskedési Napi Elszámolóár meghatározásakor a HUDEX az elszámolási ablakban a piaci aktivitást veszi figyelembe, amelyről a 2.1-es alfejezet rendelkezik. Ezen adatok három minőségi paraméter mentén kerülnek súlyozásra: idő, mennyiség és árkülönbözet (továbbiakban: spread).

A kötések előnyben részesítése a súlyozás során abban nyilvánul meg, hogy azok spreadje nulla, így az e tulajdonság mentén való súlyuk a maximális értéket veszi fel (1). Az ajánlatpárok spreadsúlyai exponenciális eloszlást követnek, értéküktől függően 0 és 1 között változnak.

A három tulajdonság mentén a HUDEX mértani (geometriai) átlagolással meghatároz egy minőségi súlyt, melyből összegzéssel megkapható egy adott Kontrakthusoz tartozó összegzett minőségi súly. Ha ennek értéke alacsony, akkor az elsődleges adatforrások mennyisége és minősége sem megfelelő, amely indokoltá teszi másodlagos adatforrások felhasználását is a kalkulációban. Ezek a másodlagos adatforrások a tagi indikációkból származnak.

Ha egyáltalán nem áll rendelkezésre elsődleges adatforrás, úgy a számítás alapját egy ún. Technikai Ár képezi. Ez a Technikai Ár figyelembe veszi az előző Kereskedési Napi Elszámolóárát, illetve a Kontraktus bármely felettes Kontraktusának árában történő elmozdulást.

A végső Elszámolóár teljesen arbitrázsmentes, valamint ha volt az elszámolási ablak végén legjobb vételi és legjobb eladási ajánlat, akkor azok között helyezkedik el.

III.1.2. Az Elszámolóárak minimális száma

A HUDEX minimálisan az alábbi kereskedhető Kontraktusokra határoz meg Elszámolóárát:

- Havi: front 3
- Negyedéves: front 4
- Szezonális: front 3
- Éves: front 2
- Hónaphátralék: front 1, amennyiben az adott napon kereskedhető a Kontraktus

III.2. Az árkalkuláció folyamata

III.2.1. Elszámolási ablak

Az elszámolási ablak egy olyan meghatározott időtartomány, amelyen belül a HUDEX az ügyleteket és ajánlati párokat az Elszámolóár számítás szempontjából figyelembe veszi.

Az elszámolási időablak 8:00 és 18:00 óra között van nyitva.

III.2.2. A számítás lépései

A kalkuláció részletes lépései az alábbiak.

SSz.	Kalkulációs szint	Megjegyzés
1	Elsődleges Elszámolóár	1.1, ennek hiányában 1.2, ennek hiányában 1.3
1.1	Becsült Elszámolóár	Elsődleges adatforrások: -I.: HUDEX kötések és ajánlatpárok -II.: Analóg termékekkel rendelkező külföldi tőzsdék árváltozásai -> Becsült Elszámolóár + Összegzett minőségi súly
1.2	Technikai Ár	Ha nincs Becsült Elszámolóár: -> Elsődleges Elszámolóár = legutóbbi Elszámolóár + a Kontraktussal arbitrázsban álló felettes Kontraktus esetleges árelmozdulása, amennyiben létezik ilyen felettes Kontraktus. Felettes Kontraktus hiányában a Technikai ár a legutóbbi Elszámolóár -> Hónaphátralék termék esetében: Elsődleges Elszámolóár = legutóbbi Elszámolóár + Referencia Kontraktusok Elszámolóár változása súlyozva
1.3	Bejövő termék kezelése	Az előző Kereskedési Napi Elszámolóár hiányában a kapcsolódó Kontraktusok Elsődleges Elszámolóárjai alapján.
2	Másodlagos Elszámolóár	2.1 átlaga
2.1	Indikációk	HUDEX tagi indikációk
3	Előzetes Elszámolóár 1	1, ha az összegzett minőségi súly nem kisebb a rá vonatkozó küszöbértéknél 1 és 2 súlyozott átlaga, ha az összegzett minőségi súly kisebb a rá vonatkozó küszöbértéknél
4	Előzetes Elszámolóár 2	Utolsó HUDEX legjobb eladási és legjobb vételi ajánlatok közé szorítás, ha azok a paraméter szerint definiált időtartományban aktívak voltak
5	Arbitrázsmentes Elszámolóár	Kontraktusok arbitrázsmentesítése A Hónaphátralék Kontraktusa nem állhat arbitrázsban más Kontraktusokkal
6	Végleges Elszámolóár	Végső ár, a HUDEX piacműködtetési operátor által jóváhagyva

III.3. Elsődleges adatforrások paramétere

A legpontosabb Elszámolóár meghatározásának céljából a HUDEX paraméterek véges sokaságát használja a számítás különböző szintjeiben.

III.3.1. Ajánlatpárok paramétere

Az elsődleges adatforrások összegyűjtése közben az ugyanazon Kontraktushoz tartozó legjobb eladási és legjobb vételi ajánlatok egy párt alkotnak minden egyes időpontban annak céljából, hogy ezeket a kötésekkel azonos logikával súlyozza a HUDEX.

Egy kötés egy árral és mennyiséggel rendelkezik, egy ajánlatpárhoz viszont két ár és két mennyiség is tartozhat. A párosítás során a HUDEX a két mennyiség közül a kisebbet, a két árnak pedig a számtani átlagát használja fel.

Az ajánlatok párosításának szabályai és paramétere az alábbiak. A Visszatekintés szabály a HUDEX ajánlataira nem vonatkozik.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Ajánlatok minimum időtartama	0:03:00	A minimális idő [ó:pp:mm], ameddig az egyes ajánlatoknak aktívnek kell lennie. A paraméter kiszűri az olyan piaci aktivitást, amikor valaki bead egy ajánlatot és rövid időn belül vissza is vonja.
Visszatekintés	1:00:00	A maximális időkülönbség [ó:pp:mm] az eladási és vételi ajánlatok bekerülési ideje között.
Ajánlatpárok minimum időtartama	0:00:01	A minimális idő [ó:pp:mm], ameddig fenn kell állnia egy adott ajánlatpárnak.

III.3.2. Minőségi paraméterek

Az elsődleges adatforrásokat három tulajdonság mentén súlyozza a HUDEX: idő, mennyiség és spread.

Az időre, illetve a spreadre vonatkozó súlyozás eloszlása exponenciális, míg a mennyiségre vonatkozó lineáris.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Felezési spread	0,1	Exponenciális eloszlású, mely megmutatja a spreadet [EUR/MWh], amelynél a spreadsúly értéke felére csökken. Kötés esetén a spread értéke 0, tehát a spread divisor értéke 1.
Felezési idő	5	Exponenciális eloszlású, mely megmutatja az időt [óra], amikor az elszámolási ablak végétől tekintve felére csökken az időszúly értéke.
Mennyiségi osztó	10	Lineáris eloszlású, mely megmutatja a mennyiséget [MWh/h], amelynél a mennyiségűsúly eléri az 1 értéket. A súly nem lehet 1-nél nagyobb.
Spreadküszöb	1,2	A spreadsúly értéke 0, ha a spread [EUR/MWh] magasabb a küszöbértéknél.
Időküszöb	10	Az időszúly értéke 0, ha az idő [óra] az elszámolási ablak végétől tekintve ennél korábbi.

Az egyes elsődleges adatforrások harmonikus átlagossal kapott súlyozása után a HUDEX megállapítja az összegzett minőségi súlyt, valamint a súlyozott átlagolással kapott Becsült Elszámolóár minden egyes Kontraktushoz. A HUDEX-ből származó adatforrások prioritással vannak kezelve, így ha minőségük megfelel a küszöbértéknek, akkor csak és kizárólag azok vannak figyelembe véve a számítás során.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Összegzett minőségi súly küszöbértéke	1	Az érték az elsődleges adatforrások minőségét mutatja meg. A küszöbértéknél kisebb összegzett minőségi súly esetén a HUDEX az analóg Termékekkel rendelkező külföldi tőzsdék árváltozásait is figyelembe veszi az elsődleges adatforrások között. Ha az elsődleges adatforrások minőségi súlya együttesen sem éri el a küszöbértéket, akkor másodlagos adatforrások is figyelembe vannak véve.

III.3.3. Technikai Ár

Ha nem áll rendelkezésre elsődleges adatforrás, akkor arra a Kontraktsra a HUDEX egy Technikai Árat számol. A Technikai Ár alapját az előző Kereskedési Napi Elszámolóár adja.

Ha a Kontraktus rendelkezik felettes termékkel (fennáll az arbitrázs esete), a Technikai Ár figyelembe veszi a felettes termék árának elmozdulását. Ebben az esetben a Technikai Ár megegyezik a felettes termék Előzetes Elszámolóár 1 értékének arányos elmozdulásával.

Ha a Kontraktus nem rendelkezik felettes termékkel, úgy a Technikai Ár megegyezik a legutóbbi Elszámolóárral.

Bármilyen elsődleges adatforrás rendelkezésre állása esetén a Technikai Ár nem kerül számításba a kalkuláció során.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Árlekövetés aránya	100%	Ez az érték az ár lekövetés arányát mutatja a Technikai Ár meghatározása során.

Hónaphátralék Kontraktus esetén elsődleges adatforrás hiányában a Technikai Ár a következőképpen számolódik. A Technikai Ár az adott hónapra vonatkozó legutóbbi Hónaphátralék – ennek hiányában Havi – Kontraktus Elszámolóára elmozdítva százalékosan a Referencia Kontraktusok százalékos árváltozásának súlyozott átlagával.

A Referencia Kontraktusok az adott Hónaphátralék Kontraktus előtti két CEEGEX Másnapi Kontraktusa, valamint a HUDEX Földgáz szegmens front havi Kontraktusa. A súlyozásnál a CEEGEX Másnapi Kontraktus Referenciaár változásának súlya az adott Hónaphátralék Kontraktus első leszállítási napjának száma osztva az adott hónap napjainak számával. A súlyozásnál a HUDEX front havi Kontraktus Elszámolóár változásának súlya az adott hónap napjainak és az adott Hónaphátralék Kontraktus első leszállítási napjának számának különbsége osztva az adott hónap napjainak számával.

III.3.4. Bejövő termékek kezelése

Olyan termékek esetében, ahol sem elsődleges adatforrás, sem a legutóbbi Elszámolóár nem áll rendelkezésre, ott a HUDEX a bejövő termék árát a termékkel egyéb kapcsolatban álló termékek Előzetes Elszámolóár 1 értékeinek segítségével, az alábbi szabályok szerint határozza meg:

- Bejövő havi Kontraktus: a felettes negyedév és az adott negyedévbe tartozó hónapok Előzetes Elszámolóár 1 értékeinek kontraktusmérettel súlyozott átlaga.
- Bejövő negyedéves Kontraktus: a felettes év és az adott évbe tartozó negyedévek Előzetes Elszámolóár 1 értékeinek kontraktusmérettel súlyozott átlaga.
- Bejövő szezonális Kontraktus: Leszállítást nézve az időben hozzá legközelebb eső azonos szezonra vonatkozó szezonális Kontraktus Előzetes Elszámolóár 1 értéke.
- Bejövő éves Kontraktus: Leszállítást nézve az időben hozzá legközelebb eső éves Kontraktus Előzetes Elszámolóár 1 értéke.

Hónaphátralék Kontraktus esetén a bejövő termékek kezelése nem értelmezhető, e Kontraktus esetében Technikai Ár mindig rendelkezésre áll.

III.4. Másodlagos adatforrások paraméterei

Ha az összegzett minőségi súly nem éri el a paraméterben megadott küszöbértéket, akkor a HUDEX felhasznál másodlagos adatforrásokat is. A másodlagos adatforrások a tagi indikációk.

Annak megelőzése céljából, hogy a piaci szereplők jogtalanul befolyásolhassák az Elszámolóárat, a HUDEX előszűri a másodlagos adatforrásokat. Ezzel megelőzhető, hogy egymástól, illetve az Elsődleges Elszámolóártól jelentősen eltérő másodlagos adatforrások legyenek figyelembe véve. A Másodlagos Elszámolóárat az előszűrt tagi indikáció számtani átlaga adja.

III.5. Ár meghatározása

III.5.1 Előzetes Elszámolóár 1

Az Előzetes Elszámolóár 1 megegyezik a Becsült Elszámolóárral, amennyiben az összegzett minőségi súly eléri a rá vonatkozó küszöbértéket. Amennyiben nem éri el a küszöbértéket az összegzett minőségi súly és létezik Becsült Elszámolóár, akkor az Előzetes Elszámolóár 1 a Becsült Elszámolóárból és a Másodlagos Elszámolóár súlyozott átlagából számolható. Ebben az esetben a Becsült Elszámolóár súlya az összegzett minőségi súly, míg a Másodlagos Elszámolóár súlya az összegzett minőségi súly és a küszöbérték különbsége.

Ha az összegzett minőségi súly nulla és nem létezik Becsült Elszámolóár, akkor a súlyozott átlagolással számolt Előzetes Elszámolóár 1 esetében a súlyt a következő paraméter határozza meg.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Elsődleges és Másodlagos Elszámolóár aránya	0,75	Becsült Elszámolóár nélkül a súlyozott átlagolás során az Elsődleges Elszámolóár és a Másodlagos Elszámolóár egymáshoz viszonyított súlya.

III.5.2. Előzetes Elszámolóár 2

A HUDEX megvizsgálja, hogy az Előzetes Elszámolóár 1 az utolsó legjobb vételi és eladási ajánlatok között helyezkedik-e el, ha azok az elszámolási ablakon belül vizsgált időtartományban aktívak voltak, mely szabály érvényes akkor is, ha csak az egyik ajánlat létezett. A vizsgált időtartomány 60 perccel az elszámoló ablak zárása előtt, 17:00 és 18:00 között van. Ha az Előzetes Elszámolóár 1 értéke nem alacsonyabb, mint a legjobb vételi ajánlat és nem magasabb, mint a legjobb eladási ajánlat, akkor az Előzetes Elszámolóár 2 értéke egyenlő vele. Ha az Előzetes Elszámolóár 1 értéke kívül esik a legjobb eladási-vételi ajánlatok tartományán, akkor az Előzetes Elszámolóár 2 értéke úgy kerül meghatározásra, hogy a legjobb vételi ajánlatnál 0,01 EUR-val magasabb vagy a legjobb eladási ajánlat 0,01 EUR-val alacsonyabb a tartományból való kilógás irányától függően.

III.5.3. Arbitrázsmentes Elszámolóár

Az Elszámolóár mindig arbitrázsmentes. Ennek céljából az Előzetes Elszámolóár 2 értékeit szükség esetén igazítja a HUDEX. Arbitrázsmentes állapotnak az tekinthető, amikor az egymást átfedő Kontraktusok közötti különbség a matematikai kerekítést követően 0,00 EUR.

Paraméter	Érték	Magyarázat
Maximum árigazítás kereskedési aktivitás nélkül	3%	Az arbitrázsmentesítés során alkalmazott árigazítás mértéke nem lehet nagyobb ennél az értéknél olyan Kontraktusok esetén, ahol nem volt elsődleges adatforrás.
Maximum árigazítás kereskedési aktivitás esetén	3%	Az arbitrázsmentesítés során alkalmazott árigazítás mértéke nem lehet nagyobb ennél az értéknél olyan Kontraktusok esetén, ahol volt elsődleges adatforrás.

III.5.4. Végleges Elszámolóár

A számítás eredményeit a piaci operátorok hagyják jóvá. Műszaki meghibásodás esetén a HUDEX jogosult az Elszámolóárak módosítására a hatályos HUDEX Piaci Szabályzat árszámításra vonatkozó rendelkezései alapján.